

Sygn. akt II CSK 671/14

POSTANOWIENIE

Dnia 29 maja 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marta Romańska

w sprawie z wniosku M. C i M. C.1
przy uczestnictwie Gminy [...]
o rozgraniczenie,
na posiedzeniu niejawnym
w Izbie Cywilnej w dniu 29 maja 2015 r.,
na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawców
od postanowienia Sądu Okręgowego w Sieradzu
z dnia 2 kwietnia 2014 r., sygn. akt I Ca 40/14,

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2) zasądza od wnioskodawców na rzecz uczestnika kwotę 180 (sto osiemdziesiąt) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądowym, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.). Obowiązkiem skarżącego jest sformułowanie i uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w nawiązaniu do tych przesłanek (art. 398⁴ § 2 k.p.c.), gdyż tylko wówczas może być osiągnięty cel wymagań przewidzianych przez art. 398⁴ § 2 k.p.c. Rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania jest konsekwencją oceny, czy okoliczności powołane przez skarżącego odpowiadają tym, o jakich jest mowa w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania został przez wnioskodawców uzasadniony ze wskazaniem na jej oczywistą zasadność (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.), wynikającą z tego, że Sąd Okręgowy w związku z błędną wykładnią art. 153 k.c. uznał, iż dane ewidencyjne mogą stanowić podstawę rozgraniczenia nieruchomości w oparciu o kryterium stanu prawnego. Zdaniem skarżących, prawidłowa wykładnia tego przepisu powinna skutkować uchyleniem zaskarżonego postanowienia i przekazaniem sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi pierwszej instancji, aby ten ustalił sporne granice nieruchomości według rzeczywistego ostatniego spokojnego posiadania.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie został przez wnioskodawców szczegółowo uzasadniony. Odwołali się oni bowiem do argumentacji przytoczonej w uzasadnieniu podstaw skargi kasacyjnej, gdy tymczasem na etapie badania przesłanek przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania Sąd Najwyższy nie analizuje ich zasadności, a jedynie rozważa, czy pozostają one w związku z przytoczonymi przez skarżącego przesłankami przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Przy rozpoznawaniu sprawy w postępowaniu kasacyjnym Sąd Najwyższy nie mógłby bowiem wyjść poza granice zaskarżenia i podstawy skargi kasacyjnej (art. 398¹³ § 1 k.p.c.), byłby też związany ustaleniami

faktycznymi Sądów *meriti* przyjętymi za podstawę rozstrzygnięcia (art. 398¹³ § 2 k.p.c.).

W zakresie oczywistej zasadności skargi kasacyjnej jako podstawy jej przyjęcia do rozpoznania należy wskazać, że skonfrontowanie uzasadnienia postanowienia z uzasadnieniem wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie pozawala stwierdzić, żeby skarga kasacyjna wnioskodawców była oczywiście uzasadniona, a więc już na pierwszy rzut oka i bez potrzeby przeprowadzania bardziej złożonych rozumowań (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego: z 24 stycznia 2011 r., IV CSK 485/10, nie publ. i z 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49). Taka sytuacja miałaby miejsce wówczas, gdyby każdemu prawnikowi bez przeprowadzenia wnikliwej analizy orzeczenia oraz poprzedzającego go postępowania w sposób oczywisty nasuwał się wniosek, że zarzuty skarżącego zostały postawione trafnie, a zaskarżone orzeczenie pozostaje jaskrawo nieprawidłowe. Chodzi więc, jak to ujął Sąd Najwyższy w postanowieniu z 10 stycznia 2003 r., V CZ 197/02 (OSNC 2004, nr 3, poz. 49), o szczególne, kwalifikowane wypadki naruszenia prawa przez sąd drugiej instancji. Naruszenia niepodlegające różnym ocenom, dostrzegalne w sposób oczywisty dla przeciętnego prawnika.

Artykuł 153 k.c. wyprowadza trzy materialnoprawne kryteria rozgraniczenia nieruchomości, której granice stały się sporne: 1) aktualny (z chwili orzekania) stan prawny nieruchomości, 2) ostatni stan spokojnego posiadania, 3) wszelkie okoliczności. Każde z tych kryteriów ma pierwszeństwo przed następnym. Wyłączają się one wzajemnie w tym znaczeniu, że dopóki możliwe jest ustalenie granicy na podstawie stanu prawnego, niedopuszczalne byłoby rozgraniczenie na podstawie ostatniego spokojnego posiadania albo wszelkich okoliczności (postanowienie Sądu Najwyższego z 26 maja 2000 r., II CKN 274/00, nie publ.). Zgodnie z poglądem judykatury ustalenie przebiegu granic według stanu prawnego wymaga określenia na podstawie dokumentów i innych dowodów, jaki jest zakres prawa własności przysługującego właścicielom rozgraniczanych nieruchomości. Oznacza to, że sąd określa położenie współrzędnych punktów granicznych wyznaczających obszar nieruchomości jako odrębnego przedmiotu własności. Powinien ustalić zatem przebieg granicy w miejscu uwidocznionych w dokumentacji

geodezyjnej punktów granicznych, jeżeli wyznaczają granicę prawną, w miejscu położenia znaków granicznych, o ile są usytuowane na granicy prawnej, albo w innym miejscu, jeżeli dowody zgromadzone w sprawie wskazują na jeszcze inny przebieg granicy (postanowienie Sądu Najwyższego z 20 listopada 2014 r., V CSK 71/14, nie publ.). Jednocześnie, celem postępowania rozgraniczeniowego nie jest wytyczenie wszystkich granic określonej nieruchomości w taki sposób, aby jej powierzchnia odpowiadała treści księgi wieczystej (postanowienie Sądu Najwyższego z 10 września 1997 r., II CKN 309/97, OSNC 1998, nr 2, s. 30).

Wnioskodawcy kwestionują rozstrzygnięcie Sądu drugiej instancji wydane w niniejszej sprawie akcentując, że Sąd ten oznaczył przebieg granicy między rozgraniczonymi nieruchomościami według innego kryterium niż Sąd pierwszej instancji, a mianowicie stanu prawnego, podczas gdy Sąd pierwszej instancji wyznaczył przebieg tych granic na podstawie ostatniego stanu spokojnego posiadania. Zarzut ten jest niezrozumiały, gdyż oba Sądy *meriti* odwołują się w swoich orzeczeniach do tego samego kryterium rozgraniczenia nieruchomości, a mianowicie jej stanu prawnego. Już choćby ta okoliczność powoduje, że nie sposób jest skargę kasacyjną wnioskodawców uznać za uzasadnioną w sposób oczywisty.

Z uwagi na powyższe, na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c. oraz – co do kosztów postępowania – art. 520 § 2, art. 108 § 1 w zw. z art. 398²¹ i art. 391 § 1 k.p.c., § 12 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 7 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r., poz. 490), orzeczono jak w postanowieniu.